

EXPUNERE DE MOTIVE

Legea 265/2010 privind sistemul unitar de pensii publice prevede la art. 65 alin.(5) faptul că persoanele care au locuit timp de 30 de ani în zonele afectate de poluare din cauza extracției și prelucrării minereurilor neferoase cu conținut de cupru, plumb, sulf, cadmiu, arseniu, zinc, mangan, fluor, clor respectiv Baia Mare, Copșa Mică, și Zlatna, pe o rază de 8 km în jurul acestor localități, beneficiază de reducere vârstei standard de pensionare cu 2 ani, fără penalizarea de 0,75 aplicată pentru fiecare lună de anticipare.

Prin Legea de modificare nr. 142/2016 s-au adăugat elemente poluante: pulberile metalice și emisiile de amoniac și derivate, dar și zona Târgu Mureș ca fiind afectată de poluare. Prin Legea nr. 144/2017 s-au adăugat cocsul metalurgic și zonele Turnu Măgurele și Râmnicu Vâlcea.

ZONA FĂGĂRAȘ

La Făgăraș, a luat ființă în anul 1921 primul Combinat Chimic din România, prima instalație de producere a amoniacului având o poluare continuă cu amoniac și derivate timp de peste 95 de ani.

Platforma chimică este situată la o distanță de aproximativ 4 km de orașul Făgăraș, pe cursul superior al râului Olt, la poalele masivului Făgăraș, la 2 km de satul Râușor, 1 km de satul Ileni, 2 km de satul Hurez și are activitatea principală fabricarea îngrășămintelor și produselor azotoase cod CAEN 2015. Activitățile principale se derulează în sectoare de producție și cuprind următoarele instalații de fabricare: instalația de fabricare amoniat tehnic lichefiat, instalația de fabricare acid azotic 60%, instalația de fabricare azotat de amoniu îngrășământ, instalația de fabricare azotat de amoniu tehnic/poros.

Instalația de producere a amoniacului este pusă în funcțiune în anul 1980 după un proiect al firmei Kellogg, precum și instalația de fabricare a acidului azotic 60% care sunt identice cu instalațiile de același profil din Târgu Mureș. Până în anul 1980 a funcționat o instalație de amoniac, prima de acest tip din România, care în urma condițiilor de exploatare, poluare, a fost înlocuită cu cea nouă în anul 1980. Amoniacul este utilizat în cadrul societății Nitroporos în următoarele instalații: instalația de acid azotic, instalația de obținere azotat amoniu poros pirotehnic, instalația de obținere

azotat amoniu îngrășământ. Amoniacul este clasificat ca substanță periculoasă conform (CE) nr. 1272/2008 fiind inflamabil, toxic în caz de inhalare, provocând arsuri grave ale pielii și lezarea ochilor, este foarte toxic pentru mediul acvatic la concentrație ridicată. De asemenea, prezintă pericol de explozie în caz de încălzire.

Amoniacul este utilizat în cadrul societății Nitroporos în următoarele instalații: instalația de obținere acid azotic, instalația de obținere azotat amoniu îngrășământ, instalația de obținere azotat amoniu poros pirotehnic. Amoniacul este clasificat ca substanță periculoasă conform (CE) nr. 1272/2008 fiind inflamabil, toxic în caz de inhalare, provoacă arsuri grave ale pielii și lezarea ochilor, este foarte toxic pentru mediul acvatic la concentrație ridicată. De asemenea, prezintă pericol de explozie în caz de încălzire.

Substanțele periculoase prezente pe amplasamentul fostului Combinat Chimic Nitramonia, actualmente SC Nitroporos SRL care de-a lungul timpului au dus și pot duce în continuare la producerea unui accident major sunt:

- **Amoniac** – inflamabil, toxic, coroziv
- **Amoniac soluție 25%** - este coroziv și foarte toxic pentru organismele acvatice. Faze de risc – H314 – provoacă arsuri grave ale pielii și lezarea ochilor; H400 – foarte toxic pentru mediul acvatic.
- **Azotat de amoniu îngrășământ /tehnic/poros** – este oxidant și iritant. Faze de risc – H272 – poate agrava un incendiu, oxidant; H319 – provoacă o iritare gravă a ochilor.
- **Hidrazina** – este toxică, corozivă și periculoasă pentru mediu. Faze de risc – H302 – nociv la înghițire; H312 – nociv în contact cu pielea; H331 – toxic în caz de inhalare; H314 – provoacă arsuri grave ale pielii și lezarea ochilor; H317 – poate provoca o reacție alergică a pielii; H350 – poate provoca cancer; H400 – foarte toxic pentru mediul acvatic; H410 – foarte toxic pentru mediul acvatic cu efect pe termen lung.
- **Acid azotic concentrat** – este oxidant și coroziv. Faze de risc: H314- provoacă arsuri grave ale pielii și lezarea ochilor; H272 – poate agrava un incendiu, oxidant; H290 – poate fi coroziv pentru metale.

Având în vedere cele prezentate, considerăm că și locuitorii Municipiului Făgăraș ar trebui să beneficieze de noile modificări aduse articolului 65, alin. (5), în sensul completării acestuia și cu municipiul Făgăraș, deoarece dacă se face vorbire de amoniac și derivate acestea poluează Făgărașul de 95 de ani, avem aceeași „coadă de vulpe” care era o

obișnuință și la Făgăraș, mirosul de amoniac și derivate însoțea locuitorii la serviciu, școală zi de zi timp de **95 de ani**. Apariția bronșitei și bronșiolitei acute a fost găsită corelată semnificativ statistic cu concentrația pulberilor în suspensie. De asemenea, eczema și alergiile cutanate au fost găsite corelate pozitiv cu distanța față de platformă.

Mai mult, salariații care au muncit efectiv pe platforma chimică au fost expuși ani la rând noxelor și pulberilor cu efecte nocive asupra organismului. Pe viitor, odată cu eliminarea poluării, nu va mai fi nevoie de această prevedere legislativă, însă acum se impune pentru a compensa **neglijența statului român, care timp de aproape 100 de ani a omis efectuarea unor investiții în reducerea poluării**, de aceea solicităm includerea zonei Făgăraș în prevederile art. 65 alin. 5.

Adoptarea unei astfel de modificări, ar crea un echilibru între aceeași categorie de salariați/locuitori, care au lucrat și au trăit în orașe cu poluare de amoniac și derivate, momentan, legea creând o stare de inechitate și discriminare.

Sistemul de pensii publice promovează principiul egalității, prin care se asigură un tratament nediscriminatoriu contribuabililor și beneficiarilor, cât și principiul solidarității sociale, conform căruia participanții la acest sistem își asumă obligații și beneficiază de drepturi pentru înlăturarea riscurilor asigurate prevăzute de lege.

Scopul modificării este ca și locuitorii din zona Făgăraș să beneficieze de aceleași drepturi ca locuitorii din zonele menționate în art. 65, alin. (5) din Legea nr. 263/2010.

Inițiatori: deputat Mihai Mohaci
deputat Mihai Valentin Popa